

Amerika'nın En Mazlum Azınlığı*

Murray N. Rothbard**

Suna cevap verin bakalım: Amerika'nın En Mazlum Azınlığı kimdir?...
Yo, yanılıyorsunuz.

Pekâlâ, şunu düşünün: Egemenler ve sonra da onları izleyen toplum tarafından gitgide artan ölçüde ilk yasaklanan, lânetlenen ve karalanan grup hangisidir? Hangi grup, yüzyıllarca kamu alanında gururla yürüdükten sonra, bugün kelimenin tam anlamında hücreye tıklmıştır? Ve hangi grup kendi alışkanlıklarını sürdürmekten derin bir utanç ve suçluluk duyacak kadar kendisine zulmedenlerin değer sistemini trajik olarak içselleştirmiştir? Hangi grup öylesine yıldırılmıştır ki, kendisini savunmayı bile hiç düşünmemekte ve buna kalkışması alenen ayıplanmakta ve kınanmaktadır? Hangi grup, tahrip edilmiş istatistiklerin kendilerine karşı kullanılmasının saygın bir davadaki meşru araçlar olarak düşünüldüğü günahkârlar muamelesi görmektedir?

Şüphesiz, bir zamanların mağrur bir topluluğundan, vaktiyle kendilerine büyük saygı gösterilen ve gıptayla bakılan ama bugün o saygıdan hiçbir eser kalmamış olan bir gruptan, tütün içenlerden bahsediyorum. Bu grubun halkın gözündeki saygınlığı o kadar düşmüştür ki, onların savunmasına koşarken ben kendim tütün içici olmadığımı ve hiçbir zaman da

---

* "America's Most Persecuted Minority", *Rothbard-Rockwell Report*, Burlingame, CA: Center for Libertarian Studies, Vol:5 No:8, August 1994.

** Murray N. Rothbard (1926-1995) iktisat profesörü ve Amerikan çağdaş liberteryenizm akımının önde gelen temsilcilerinden biridir.

içmediğimi belirtmek zorunda kalıyorum. Siyahların, Yahudilerin veya eşcinsellerin haklarının baskıya karşı savunulmasına karşı böyle bir itirafta bulunmak zorunda kalmayı tasavvur edebiliyor musunuz?

Tütün içmeye karşı bu kutsal savaş Amerikan hayatında kök salmış en uğursuz güçlerin hâlihazırdaki en ölümcül örneklerinden yalnızca biridir, solcu yeni Prüitenizmin. Prüitenizm, benim gözde yazarlarımdan H. L. Mencken tarafından, “bir yerde birinin mutlu olabileceğinden saplantı derecesinde duyulan korku” olarak tanımlanmıştır. Püritenlerle ilgili temel problem onların haşin bir grup olmalarından ziyade, Hristiyanlığın sapık ve tehlikeli bir yorumu olan “post-millennialism”e inanmalarıydı. Buna göre, İsa Mesih’in tekrar dünyaya gelişinin bir ön şartı olarak, yeryüzünde Tanrı’nın bin yıllık krallığını kurmak insanoğlunun sorumluluğudur. Bu krallık tanımı icabı günahattan arınmış mükemmel bir toplum olduğu için, günahattan arınmış böyle bir toplum kurmak müminlerin ilahî ödevidir. Ne var ki, böyle bir toplumun tesisi, şüphesiz, günahkârlardan kurtulmak, acımasız tedbirler almak anlamına gelmektedir.

Belirtmek durumundayım ki, bu kutsal savaşçıları neo-Püritenler olarak tanımlamak zorunda kalırken, bütün samimiyetimle, ilk Püritenlere haksızlık yapmak da istemiyorum. Onyedinci yüzyılda kendi yeni yerleşim bölgelerinde -“bir tepe üstündeki şehir”lerinde- günahattan arınmış krallıklarını tesis etmek isteyen bir halk olarak New England’ın ilk Püritenleri öyle pek “kutsal savaşçıları” değildiler. İlk Püritenler de Calvinist idiler ve Tanrı’nın İncil’de belirttiği kanunun kesin bir gereği olarak Hristiyanlığa ve bir Hristiyan hükümrana inanıyorlardı. Fakat yıllar geçtikçe, özellikle 1820’lerin sonlarında geçmiş canlandırma peşindeki bir sofuluk dalgasının etkisiyle, ilk Püritenizm’in yerini Protestan Hristiyanlığı’nın çok daha savaşçı ve dolayısıyla tehlikeli bir türü, teknik olarak bilinen adıyla “post-millennial evangelical sofuluğu” (PMES) aldı. Bu PMES özellikle eski Prüitenlerin etno-kültürel varisleri, yani “Yankiler” olarak bilinen ve New England’dan New York eyaletinin üst tarafları, Kuzey ve Doğu Ohaio, Kuzey Indiana ve Kuzey Illinois gibi bölgelere göç eden halk arasında kök saldı. (Hayır, “Yankiler” -“lânet olası Yankiler” deyimindeki gibi- “Kuzeyliler” anlamına gelmiyordu.) Kuzeydeki belli başlı Protestan kiliselerine tam yüz yıl hâkim olmuş olan PMES’in, neo-Prüitenizm’in bu yeni ve uğursuz biçiminin özellikleri şunlardı: (1) İman esasları veya dinî ayinler şekilden ibarettir ve önemsizdir. Protestan olduğunuz sürece, hangi kiliseye bağlı olduğunuzun önemi yoktur. Kiliseler önemli değildir, önemli olan tek şey bireyin kurtuluşudur. (2) Kurtuluşa ermek için birey iman et-

meli ve g nahtan arınmalıdır. (3) "Günah" ise zevk alınan hemen hemen her şeyi, özellikle de kurtuluşa ermenizi önleyebilecek derecede "zihninizi bulandırabilecek"  eyleri kapsayacak biçimde çok geniş tanımlanmıştır: Pazar günü dua etmek,  ncil okumak ve kiliseye gitmek (Roma Katolik Kilisesi'ne, yani Vatikan'daki bu Deccal temsilcisine değil) dışında her şeyi, özellikle de  eytan  içkiyi. (4) Bireyler zayıf oldukları ve şeytanın i vasına kapılabildikleri için, kurtuluşa ermelerine devlet yardım etmelidir; içkiyi, pazar günündeki her türlü d nyev  faaliyeti ve Katolik Kilisesi gibi günah vesilelerini yasaklamak devletin ilahî ödevidir. Bir tarih i PMES'in devlet karşısındaki tutumunu isabetli bir şekilde özetlemiştir: "Devlet Tanrı'nın başlıca kurtuluşa erdirmeye aracıdır."  yle ya, i ki veya Katolikler sırf ikna yoluyla nasıl engellenecek? (5) Başka herkesin kurtuluşunu azam  had-dine çıkarmak (yani, devlete günahı ortadan kaldırtmak) için elinizden geleni yapmadı ınız sürece siz kendiniz kurtuluşa eremezsiniz.

Bu be  esasa dayanan dünya g r   yle, neo-püriten PMES bu kötülük-leri ortadan kaldırmak, günahı önlemek ve g nahtan arınmış bir Krallı ın  n n  açmak üzere hem yerel düzeyde hem eyalet düzeyinde hem de ulusal (federal) düzeyde paternalist "Büyük Devleti" kurmak için erkeği ve kadınıyla (ve *kadınıyla*, hem de nasıl!)  iddetli, co kulu ve aralıksız bir kutsal savaşa girmişti. Politikada bu, tam bir asır boyunca süren i kiye karşı sava la birlikte, Pazar tatiline riayet anlamına geliyordu. (Biliyor musunuz ki, neo-P ritenizm karşıtı,  zg rl    Jackson Amerikası'nda posta idaresi Pazar günleri posta da ıtıyordu?) Ne var ki, Katolik Kilisesini yasaklamak anayasaya açıkça aykırı olacağından, bunun yerine bütün çocuklar kamu okullarına gitmeye zorlandı; bunun amacı, devlete itaati a ılamak ve zamanın popüler sloganıyla, Katolik  ocukları "Hristiyanla tırmak"tı.

Bu amaç, örnek bir neo-püriten olan Woodrow Wilson'ı sadece Amerika'ya i ki yasağını getirmeye -ve böylelikle PMES'in en aziz rüyasını gerçekleştirmeye- değil, fakat aynı zamanda PMES'in kutsal savaşını dünya  l  eğine taşımaya da sevk etti. Çünkü, krallık Amerika'da kurulduktan sonra, bir sonraki kutsal adım onu dünya çapında ger ekle tirmekti. (Ne var ki, Yasak ı (kutsal) sava  ların i kiden arındırılmış bir Avrupa hayali kısa zamanda onarılması imk nsız bir şekilde sükut etti.)

PMES'in mutaassıp cadalozlarından (evet, en mutaassıp kutsal sava  lar Yankee kadınıydı, özellikle de evde kalmış kadınlar) en katı baskıyı hissedenden etno-dinî grup Alman kökenli Amerikalı Katolikler ile High-Church L teryenleri idi. Bu iki grup Amerika'ya, Pazar günleri kiliseye ailece ve en  ık giysileriyle gitmek ve öğleden sonra da içinde bira i ebilecekleri ve ken-

di müziklerini dinleyebilecekleri bahçelerine çekilmek gibi hoş ve takdire layık adeti getirmişlerdi. PMES cadalozları gürhunun tepkisini tasavvur edebilirsiniz. Almanlara göre zararsız olsa da, PMES'ler için hem bira içmek hem de bunu *Pazar günleri* yapmak gibi vahim bir *çifte günah* işledikleri için onlara "Günah! Şeytan! Kahrol!" diye saldırmalarını... Üstelik, hem Katolikler hem de Alman Lüteryenleri çocuklarını laik (veya daha doğrusu, PMES'ci) kamu okulları sisteminde değil de kendi kilise okullarında yetiştirmek istiyorlardı!

PMES kutsal savaşının zirvesi, elbette, bütün içkileri yasaklamak oldu (üstelik anayasa değişikliğiyle, daha aşağısıyla değil). Sonuç, Amerika'da herkesin bildiği gibi, tam bir felaketti; zorbalık, tefessüh, karaborsa ve *daha fazla* alkolizm: İnsanlar yeraltına indiler ve polisler gelmeden önce olabildiğince çok ve sert içkileri içmeye baktılar. Ve tabii, yasaktan önce hemen hemen hiç olmayan örgütlü suç ortaya çıktı. Şimdi artık, sadece, çok arzu ve talep edilen bir ürünü sunmaya hazır, suçlu olmaya istekli gruplar vardı.

Bu acı dersi bütün Amerikalılar biliyordu ama son zamanların neo-Püriten kutsal savaşları lehindeki coşku havası içinde bu ders unutulmuş görünüyor: Uyuşturuculardan sonra şimdi de tütün içmeye karşı savaş. Pek anlaşılmayan, bu savaşın hâlihazırdaki nedeninin içkiye karşı eski PMES savaşı sırasında da var olduğu idi. On yıllar geçtikçe neo-Püritenler hem dinî hem de tıbbî argümanları kullandılar: İçki seni sadece cehenneme götürmeyecek, fakat fani vücudunu, karaciğerini, kutsal bedenini de mahvedecektir. İçki karılarınızı dövmenize, karayollarında daha fazla kazaya ve kendinizin olduğu kadar başkalarının da yaralanmasına neden olur. Yıllar geçtikçe, PMES'ler kutsal savaşlarında ilahiyatla bilimi gitgide daha fazla evlendirdiler.

Peki neo-Püritenizmin saldırgan Hristiyanlığına, kurtuluş ve Krallık üzerindeki vurguya ne oldu? İlginçtir ki, zamanla bu davanın Hristiyan yanı tedricen azaldı. Çünkü, *faal bir Hristiyan* olarak asıl ilginiz iman esasları veya ayinler değil de, herkese çekidüzen vermek ve günahı ortadan kaldırmak için devleti kullanmak olursa, sonunda İsa resimden kaybolur ve geriye devlet kalır. Tanrı'nın Yeryüzündeki Krallığı'nın resmi laikleşir veya tanrısızlaşır ve, Marksist türünde olduğu gibi, günahattan arınmış laik krallık Komünist Partisi'nin "azizleri"nin korkunç keskin kılıcıyla gerçekleştirilir. Böylece sol Püritenizmin dehşetli ülkesine ulaştık; tütünden, eşitsizlikten, aç gözlülüğten, nefret düşüncelerinden arınmış, mükemmel bir dünyayı gerçekleştirmeyi öneren bir sol Krallığın ülkesine. Kısaca, düşmanın yahut Şeytan'ın ülkesine ulaştık.

Evet, tütün içenler! Siz fare misiniz insan mı?... Tütün içenler, ayağa kalkın, mağrur olun, size zulmedenlerin içinize yerleştirdikleri suçluluk

duygusunu atın üzerinizden! Dik durun ve için! Savunun haklarınızı! Açık havada beş metre uzakta oturan birinden çıkan azıcık bir dumanı içine çekmekle bir kişinin hemencecik akciğer kanseri olabileceğine *gerçekten* inanıyor musunuz? Milyonlarca insanın hayatları boyunca hastalığa yakalanmadan tütün içtikleri gerçeğini nasıl açıklıyorsunuz peki?

Ve siz içmeyenler, bilin ki, eğer bugün tütün içenler için geliyorsa yarın da sizin için geleceklerdir. Bugün sizin sigaranıza musallat oluyorsa yarın da abur-cubur yemenize, karbonhidratlarınıza, "nefis" ama "yararsız" kalorilerinize musallat olacaklardır. İçkinizin de güvende olduğunu sanmayın. Neo-yasakçılık uzun bir yürüyüşe çıkmıştır; "günah vergileri"ni (ne açıklayıcı bir terim değil mi?), reklâm yasaklarını, daha yüksek içme yaşlarını düşünün. Herkesin yiyeceğini yoğurt, tofu ve fasulye filizleriyle sınırlamaya zorlanacağı Beslenme Yasakları Solcu Krallığı için hazır mısınız? Bir kafese kapatılmaya, diyetinizin kusursuz olduğunun ve önceden belirlenmiş zorunlu egzersizi yaptığının garanti edilmesine hazır mısınız? Herkesin Ulusal Sağlık Dairesi tarafından yönetilmesine...

Tütün içenler! Eğer bir Tütün İçenleri Savunma Birliği kuracak cesaretiniz varsa, ben bir Tütün İçmeyenler Yedek Birliği'ne katılmaktan mutlu olurum! Populist bir karşı devrimin potansiyel tabanı olarak tütün içenler, peki siz ne dersiniz?

Çeviren: Mustafa Erdoğan

T e r c i h

Bir Serbest Ticaret ve Korumacılık Öyküsü

Russell D. Roberts

Global ekonomiyle ilgili bir roman mı? Russell Roberts Amerika ve Amerikan iş aleminin karşı karşıya olduğu anahtar uluslararası ekonomik sorunlara bu kıskırtıcı ve tuhaf bakışıyla tüm kuralları altüst ediyor. *Tercih*'in yıldızı bir ondokuzuncu yüzyıl ekonomisti olan David Ricardo'nun hayaleti. Kanatlarını alabilmek için bir Amerikan televizyon imalat şirketi genel müdürünü, yerel televizyon endüstrisini yok etme pahasına bile olsa ithalatın Amerika için iyi olduğuna ikna etmek zorundadır. *Tercih*, iktisat jargonunu kullanmadan uluslararası ticaretin iş hayatını ve günlük yaşantımızı nasıl etkilediğine ilişkin okuyucuya yeni bir perspektif kazandırıyor.

LiBeRtE

kitaplığınızda özgürlüğe yer açın...

Kış 2003 Sayı 8